

Zalecenie AAC dotyczące oceny Wspólnej Polityki Rybołówstwa

AAC 2026-10

Czerwiec 2026

Komitet Doradczy ds. Akwakultury (AAC) wyraża wdzięczność za wsparcie finansowe
otrzymane od UE

Indeks

Indeks	2
I. Kontekst.....	3
II. Uzasadnienie	4
III. Zalecenia.....	6

I. Kontekst

AAC z zadowoleniem przyjmuje dokument roboczy służb Komisji (SWD (2026) 120 final) dotyczący oceny rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb).

AAC wyraża ubolewanie z powodu struktury dokumentu, ponieważ nie wprowadza on wyraźnego rozróżnienia między rybołówstwem połowowym a akwakulturą. Rybołówstwo połowowe i akwakultura to dwie bardzo różne gałęzie działalności gospodarczej, charakteryzujące się specyficznymi aspektami zarządzania i realiami operacyjnymi. W ocenie skupiono się na rybołówstwie, przez co trudno uzyskać jasny obraz wniosków dokumentu dotyczących akwakultury.

Ocena ta została w dużej mierze sformułowana z perspektywy rybołówstwa, co utrudnia uzyskanie jasnego obrazu wyników dotyczących akwakultury.

Rybołówstwo połowowe należy do obszarów objętych wyłącznymi kompetencjami Unii, natomiast akwakultura podlega kompetencjom dzielonym między Unię a państwa członkowskie. Ocena ta nie odzwierciedla w wystarczającym stopniu tego rozróżnienia, ani nie wskazuje - w oparciu o swoje ustalenia - potencjalnych kierunków usprawnienia polityki.

W analizie spójności nie uwzględniono w wystarczającym stopniu wzajemnych powiązań między akwakulturą a innymi istotnymi politykami UE, w tym rozporządzeniem w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, strategią na rzecz różnorodności biologicznej do 2030 r. oraz dyrektywą ptasią.

Ponadto w ramach oceny nie przeanalizowano, w jaki sposób zarządzanie akwakulturą wpływa na realizację nowych celów w zakresie zdrowia i dobrostanu zwierząt. Jest to o tyle istotne, że kwestie te zostały uwzględnione w motywie 16 rozporządzenia w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, a ich strategiczne znaczenie w dyskusjach dotyczących polityki akwakultury na szczeblu unijnym i krajowym stale rośnie.

Celem oceny jest ustalenie, czy wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb) nadal spełnia swoje zadanie w dzisiejszych realiach. Stwierdzono w niej, że pomimo strategicznego planowania działań wprowadzonego rozporządzeniem w sprawie WPRyb (wytyczne strategiczne i wieloletnie krajowe plany strategiczne) nadal istnieją przeszkody związane z kwestiami krajowymi (złożoność procedur administracyjnych przy wydawaniu zezwoleń oraz niewystarczający przydział przestrzeni), jednak nie rozstrzyga się w nim, czy ustanowione w tym rozporządzeniu ramy zarządzania akwakulturą są nadal odpowiednie do realizacji założonych celów.

To zalecenie wyodrębnia najważniejsze, zdaniem AAC, wnioski dotyczące akwakultury w kontekście mechanizmu koordynacji polityki wprowadzonego w 2013 r., a także przedstawia

stanowisko AAC wobec kluczowego pytania: Czy rozporządzenie WPRyb powinno pozostać bez zmian, czy też zostać zmienione?

II. Uzasadnienie

Obecne rozporządzenie w sprawie WPRyb miało na celu usunięcie niedociągnięć wskazanych w rozporządzeniu w sprawie WPRyb z 2002 roku. Zostały one podsumowane w ocenie skutków z 2011 r. (SEC(2011) 891 final) w następujący sposób:

- Głównym wyzwaniem dla akwakultury w UE jest fakt, że w ciągu ostatnich 15 lat produkcja nie wzrosła.
- Przyczyną stagnacji jest przede wszystkim ograniczona przestrzeń dostępna pod dalszą rozbudowę, wysiłki niezbędne do spełnienia wymogów unijnych przepisów w zakresie ochrony środowiska i higieny oraz niewystarczający poziom innowacyjności, by móc konkurować na rynku światowym.
- W latach 1996–2007 zatrudnienie w sektorze akwakultury spadło o 16%.
- Akwakultura staje się coraz bardziej efektywna pod względem technologicznym. Jeżeli produkcja w UE nie wzrośnie w bardzo znaczący sposób, rosnąca kapitałochłonność będzie najprawdopodobniej przyczyniać się do spadku zatrudnienia.

W ocenie skutków zaznaczono, że większość problemów związanych z akwakulturą wykracza poza zakres rozporządzenia WPRyb z 2002 roku.

Jak rozwijała się sytuacja w okresie objętym oceną?

Większość państw członkowskich podjęła działania mające na celu poprawę wyników sektora akwakultury w zakresie ochrony środowiska, jednak nie można wyciągnąć żadnych wniosków, ponieważ nie ustalono wskaźników ani obowiązków sprawozdawczych umożliwiających ocenę postępów (str. 33).

Produkcja w sektorze akwakultury **utrzymuje się** na niezmiennym poziomie. Od ostatniej reformy wspólnej polityki rybołówstwa jej wolumenu wzrósł zaledwie o 2%, podczas gdy ogólna liczba wydanych **zezwoleń** uległa zmniejszeniu (str. 35).

W latach 2014–2022 **zysk** netto sektora akwakultury w ujęciu realnym wzrósł o 104% dzięki zwiększeniu hodowli gatunków ryb o wyższej wartości (str. 37).

Deficyt handlowy UE wzrósł do 21,6 mld euro w 2024 r., a stopień samowystarczalności UE w zakresie produktów rybołówstwa i akwakultury spadł z poziomu notowanego w latach 90. do zaledwie 38,1% w 2023 r. (str. 38).

Unijne standardy zrównoważonego rozwoju pozostają bardziej rygorystyczne niż wiele innych standardów środowiskowych i społecznych obowiązujących na świecie (str. 39).

W przypadku konsumpcji poza domem jedynie około 50% spożycia produktów rybołówstwa i akwakultury jest objęte **obowiązkowymi wymogami informacyjnymi** wynikającymi z WOR (str. 41).

Całkowite **zatrudnienie** nie wzrosło, a przeciętne wynagrodzenie pozostaje na poziomie około 72% poniżej średniej unijnej (str. 42), osiągając w 2022 r. średni poziom 25 800 euro, podczas gdy w rolnictwie wynosi on 35 400 euro. Tendencja ta nie jest zgodna z celem określonym w art. 39 TFUE, polegającym na zapewnieniu godziwego poziomu życia poprzez wzrost indywidualnych dochodów na osobę.

Rozporządzenie w sprawie WPRyb nie zawiera postanowień merytorycznych dotyczących dobrostanu zwierząt (str. 77). Ta luka w ramach systemu zarządzania nabiera coraz większego znaczenia, ponieważ Rada podkreśliła konieczność uwzględnienia dobrostanu zwierząt w celu wzmocnienia zrównoważonego charakteru akwakultury oraz zachęciła do opracowania wskaźników dobrostanu zwierząt dla tego sektora.

Wyniki oceny

Wkład w długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe (strona 62, 63)

Stagnacja produkcji wynika w dużej mierze ze skomplikowanych procedur uzyskiwania zezwoleń oraz ograniczonego dostępu do odpowiednich obszarów produkcyjnych. Ponadto akwakultura nie cieszy się wystarczającym zainteresowaniem politycznym na szczeblu krajowym.

Mechanizmy takie jak wytyczne strategiczne, wieloletnie krajowe plany strategiczne dotyczące akwakultury oraz otwarta metoda koordynacji miały ograniczony wpływ na procedury wydawania zezwoleń i dostęp do przestrzeni. Spowodowało to powstanie nierównych warunków konkurencji dla producentów w poszczególnych państwach członkowskich. Wszystkie te czynniki zniechęcają do inwestowania w tę branżę.

Przyszłe strategie rozwoju powinny zapewniać zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju środowiskowego oraz zmieniającymi się oczekiwaniami konsumentów w zakresie dobrostanu ryb i odpowiedzialnych praktyk hodowlanych.

Coraz większa część produktów konkurujących na rynku UE nie podlega równoważnym wymogom informacyjnym, co może wpływać na porównywalność produktów oraz na możliwość dokonywania przez konsumentów świadomych wyborów.

Poprawa warunków bytowych społeczności nadbrzeżnych i śródlądowych (strona 64)

Ogólny poziom zatrudnienia utrzymuje się zasadniczo na stałym poziomie od 2016 r. Zatrudnienie wśród młodzieży odnotowało wyraźny spadek od 2017 r., wzrost płac nominalnych nie nadąża za inflacją, a płace względne pozostają znacznie poniżej średniej krajowej. Inwestycja ta nie realizuje celów WPRyb, polegających na wspieraniu zatrudnienia i zapewnianiu godziwego poziomu życia.

III. Zalecenia

Z oceny wynika, że rozporządzenie w sprawie WPRyb nie tylko nie rozwiązało problemów wskazanych w ocenie skutków z 2011 r., ale także nie zrealizowało swoich celów dotyczących akwakultury.

AAC stwierdza, że przeprowadzona ocena jest zgodna z analizą i argumentami AAC na rzecz reformy unijnej polityki w zakresie akwakultury, przedstawionymi w naszym zaleceniu dotyczącym tej reformy, opublikowanym w lipcu 2024 r., oraz stanowi ich potwierdzenie.

AAC wspiera cele określone w obowiązującym rozporządzeniu w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa oraz w strategicznych wytycznych Komisji dotyczących akwakultury. AAC podkreśla, że Rada, Parlament Europejski, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów również wspierają strategiczne wytyczne.

W tym kontekście AAC uznaje, że głównym przesłaniem wynikającym z oceny jest to, iż niewystarczające zainteresowanie polityczne na szczeblu krajowym utrudniło podjęcie niezbędnych działań mających na celu wspieranie rozwoju w sektorze akwakultury oraz realizację celów określonych w TFUE i WPRyb.

AAC uważa, że niewystarczające nadawanie priorytetu politycznego oraz niedostateczny przydział środków na szczeblu państw członkowskich były głównymi czynnikami przyczyniającymi się do utrzymującej się stagnacji w tym sektorze.

Zalecenia AAC:

Do Komisji Europejskiej

- Należy zmienić rozporządzenie w sprawie WPRyb poprzez reformę unijnej polityki w zakresie akwakultury, zgodnie z wcześniejszymi propozycjami AAC.

Komitet Doradczy ds. Akwakultury (AAC)

Rue Montoyer 31, 1000 Bruksela, Belgia

Tel.: +32 (0) 2 720 00 73

E-mail: secretariat@aac-europe.org

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/aquaculture-advisory-council/>
www.aac-europe.org